Bundel van de Raadsplein info/debat Raadzaal van 24 september 2018

Agenda bijlagen

Korte terugblik raadsplein info-debat 24 september 2018

1.a Opening en mededelingen (19.30 – 19.40 uur)

1.b Vaststelling van de agenda

2 Debatronde

3 Plan van aanpak Omgevingsvisie (19.40 – 21.00 uur)

In oktober 2017 heeft de vorige raad de Omgevingsvisie deel 1 vastgesteld (Mijn Zwolle van morgen 2030) . Daarin zijn de kernopgaven en ambities voor Zwolle voor 2030 geformuleerd. In deel 2 van de Omgevingsvisie zullen deze vertaald worden naar de verschillende gebieden in de stad: welke ambitie weegt in een bepaald gebied zwaarder dan de andere? Het proces om tot deze strategische keuzes te komen wordt in verschillende fasen met de stad doorlopen. Op 13 februari 2018 is de raad met een informatienota geïnformeerd over de leidende principes voor de participatie rond deel 2 van de Omgevingsvisie.
Op 26 juni jl. is er een bijpraatsessie voor de raad geweest over de Omgevingswet en de Omgevingsvisie. Daarbij is ook de rol van de raad aan de orde geweest. In dit stadium is dat het vaststellen van de uitgangspunten voor het proces van de Omgevingsvisie.
Op basis van deze uitgangspunten zal het college het Plan van Aanpak voor de Omgevingsvisie vaststellen en uitvoeren. De eerstvolgende stap bestaat uit het voeren van gesprekken in de gebieden. Deze zullen de komende maanden plaatsvinden en daarbij kan de raad desgewenst de rol van toehoorder vervullen. Aan het eind van fase 1 (het maken van de strategische keuzen, medio 2019) en van fase 3 (het vaststellen van de Omgevingsvisie, medio 2020) vervult de raad de rol van beslisser. Eind 2018 wordt nog met de raad teruggekeken op de gevoerde gesprekken in de stad.

Aan het eind van het debat zal besproken worden hoe verdere behandeling van het voorstel zal plaatsvinden.
Voor technische en feitelijke vragen: Godelieve Wijffels (3104), G.Wijffels@zwolle.nl

Beslisnota Plan van Aanpak Omgevingsvisie

Bijlage 1 Concept PvA Omgevingsvisie Zwolle

Bijlage 2 processchema

4 Pauze (21.00 – 21.15 uur)

5 Beëindiging experiment participatiewet

In 2017 heeft de raad besloten een experiment uit te voeren om de uitstroom uit de bijstand te bevorderen. Het college heeft de raad onlangs in een informatienota voorgesteld om kennis te nemen van zijn besluit om het experiment Participatiewet te beëindigen vanwege een tekort aan vrijwillige deelnemers voor een wetenschappelijk onderzoek.
In de besluitvormende vergadering van 10 september jl. hebben de fracties van PvdA, D66, SP en CDA verzocht om agendering van dit onderwerp in een debatronde. Doel is om inzicht te krijgen in de opvattingen van de fracties over het stopzetten van het experiment. In het debat gaat het om de vraag of het mogelijk en wenselijk is om het experiment sociale bijstand uit te voeren met een kleinere groep deelnemers, ook als dit niet meer voldoet aan de oorspronkelijke criteria voor het wetenschappelijk onderzoek, b.v. door te kiezen voor een kwalitatief onderzoek dat door de gemeentelijke onderzoeksafdeling uitgevoerd kan worden.
Voor technische en feitelijke vragen: H. van der Kolk (3254), H.van.der.Kolk1@zwolle.nl

Informatienota beëindiging experiment participatiewet

5-3 Agenderingsverzoek PvdA- informatienota Beeindiging experiment participatiewet

6 Sluiting (22.30 uur)

korte terugblik

Zwolle

Raadsplein info/debat Raadzaal

Vergadering d.d.	24 september 2018
Locatie	Raadzaal
Aanvang	19.30
Eindtijd	22.30
Voorzitter	Mevr. C. van Bruggen
Griffier/secretaris	Mevr. J. Hagemans

1.a. Opening en mededelingen (19.30 – 19.40 uur)
De voorzitter opent de vergadering. Zij deelt mee dat wethouder Anker wegens verblijf in het buitenland vandaag verhinderd is en dat wethouder van Willigen hem vervangt voor het onderwerp Plan van aanpak Omgevingsvisie.

1.b. Vaststelling van de agenda
De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Debatronde

3. Plan van aanpak Omgevingsvisie (19.40 – 21.00 uur)
Vrijwel alle fracties zijn positief over het plan van aanpak waarin het proces staat geschetst om te komen tot de Omgevingsvisie deel 2. Daarbij benoemen de fracties een groot aantal aandachtspunten die zij het college mee willen geven voor dit proces, vooral het op een laagdrempelige manier betrekken van zoveel mogelijk doelgroepen, ook die groepen die moeilijk te bereiken zijn zoals jongeren, laaggeletterden en Zwollenaren met een niet-westerse achtergrond. De methodes die daarvoor gebruikt worden moeten passen bij de doelgroep en laagdrempelig zijn. Ook wordt benadrukt dat de gesprekken in de wijken worden gevoerd met een open agenda. Daarnaast geven de meeste fracties aan dat het van groot belang is om helder te maken wat er met de inbreng van de inwoners gebeurt. Verbeelding en ontwerpen zijn daarvoor soms beter dan woorden.
Ook is door een aantal fracties ingegaan op de rol van de raad in het proces. Andere punten waarover is gesproken zijn de haalbaarheid van de planning, regionale samenwerking in het opstellen van de omgevingsvisie, het betrekken van ondernemers in het proces en het ontbreken van een economische effect rapportage.
Wethouder van Willigen dankt de fracties voor hun complimenten en reacties. Hij geeft aan dat de Omgevingsvisie om scherpe keuzes vraagt en dat een zorgvuldig proces daarom essentieel is. Als de raad in dit proces een andere rol voor zichzelf ziet, staat het college daar uiteraard voor open. De wethouder zegt toe dat bij de gesprekken in de gebieden alle doelgroepen in dat gebied op een laagdrempelige manier worden betrokken, met een open agenda en dat beelden en ontwerpen als middel in het proces worden ingezet. Verder zegt hij toe met een voorstel te komen voor de manier waarop het “right to challenge, right to bid and right to cooperate” worden toegepast in dit proces. Op een aantal specifieke vragen zal de wethouder nog met een schriftelijke reactie komen: de economische effect rapportage, de relatie tussen de Omgevingsvisie en de regionale energie- en klimaatstrategie, de inzet van het burgerpanel en het betrekken van 4 – 12 jarigen in het proces.
De voorzitter constateert dat het onderwerp voldoende besproken is. De beslisnota Plan van aanpak Omgevingsvisie kan worden geagendeerd voor de besluitvormingsronde op 29 oktober a.s.

4. Pauze (21.00 – 21.15 uur)

5. Beëindiging experiment participatiewet
De bespreking van dit onderwerp start met de bijdrage van mevrouw Meijer, die inspreekt

namens de Stichting SingleSuperMom en daarna nog een aantal vragen uit de raad beantwoordt.
Vervolgens ontstaat een levendig debat, waaruit blijkt dat de meningen over het beëindigen van het experiment Participatiewet uiteenlopen. Een aantal fracties geeft aan begrip te hebben voor het besluit van het college om vanwege onvoldoende deelname met het experiment te stoppen, ook al is het teleurstellend dat er ondanks de vele inspanningen te weinig deelnemers zijn gevonden voor een goed onderzoek. Een aantal andere fracties vraagt het college om nog te kijken naar een alternatieve (b.v. kwalitatieve) methode om het experiment voort te zetten, en daarbij ook de ervaringen van vergelijkbare experimenten in andere gemeenten mee te nemen. Ook zijn de meeste fracties benieuwd naar de oorzaken van het feit dat er te weinig animo bleek voor deelname aan het experiment.
Volgens wethouder de Heer is er veel werk verzet om het experiment te laten slagen, met steeds als doel voor ogen om zoveel mogelijk mensen in de bijstand perspectief te bieden op werk of op maatschappelijk meedoen. Daarbij is zorgvuldig gekeken bij welke groepen dit experiment de meeste kans van slagen zou hebben. Hij vindt het net als de meeste fracties teleurstellend dat er desondanks te weinig deelnemers zijn gevonden om goed onderzoek te kunnen doen. De wethouder geeft aan geen heil te zien in het voortzetten van het experiment op een andere manier omdat daar methodische bezwaren voor zijn en omdat elk extra onderzoek leidt tot een groter tekort in het budget voor het sociaal domein. Naar aanleiding van de vragen over de rol van de bedrijven om de uitstroom uit te bijstand te bevorderen geeft de wethouder aan dat hier in regionaal verband aan gewerkt wordt met een regionaal werkbedrijf en werkgeversdienstverlening.
De wethouder zegt toe om de raad over een aantal weken te informeren over de aanpak voor mensen die snel uit de bijstand naar werk kunnen komen én voor het krijgen van inzicht in belemmeringen die mensen ervaren om uit de bijstand te komen. Daarbij zal hij de aanpak van de gemeente Apeldoorn betrekken, en zo mogelijk ook de ervaringen van het Sociaal Wijkteam m.b.t. maatschappelijk participeren.
De voorzitter constateert dat het onderwerp hiermee voldoende is besproken. De fracties kunnen zich vinden in haar conclusie dat de informatienota Beëindiging experiment Participatiewet alsnog ter kennisname wordt aangenomen.

6. <u>Sluiting (22.30 uur)</u>
   De voorzitter sluit de vergadering om 23.15 uur.

voorstel

Zwolle

Raadsplein info/debat Raadzaal

Datum 24 september 2018

onderwerp	Plan van aanpak Omgevingsvisie (19.40 – 21.00 uur)
portefeuillehouder	Ed Anker
informant	Edelijn - Kolkman, Herma (4123)
medeopstellers	Indiener: Veen, Marcel van Mede-indiener: Veeger, Maarten (2412) Mede-indiener: Wijffels, Godelieve (3104)
afdeling	Proces- Programma- en Projectmanagement
bijlagen	Voorstel: Beslisnota Plan van Aanpak Omgevingsvisie Bijlage: Bijlage 1 Concept PvA Omgevingsvisie Zwolle Bijlage: Bijlage 2 processchema

Voorgesteld besluit raad

1. Kennis te nemen van het concept Plan van Aanpak Omgevingsvisie.
2. De volgende uitgangspunten voor het proces van de Omgevingsvisie vast te stellen:

- 2a. De Omgevingsvisie is een compact, inspirerend en visueel aantrekkelijk vormgegeven document dat de gemaakte strategische keuzes weergeeft.
- 2b. De Omgevingsvisie wordt zo opgesteld dat er voldoende richting aan het Omgevingsplan gegeven kan worden.
- 2.c. Het proces van Omgevingsvisie bestaat uit drie fasen: het ophalen, formuleren en maken van strategische keuzes (tot en met tweede kwartaal 2019) , het opstellen van een ontwerp Omgevingsvisie en ontwerp milieueffectrapport (tot en met vierde kwartaal 2019), de tervisielegging en vaststelling (tot en met tweede kwartaal 2020).
- 2.d. Het vertrekpunt voor het maken van de strategische keuzes is de Omgevingsvisie deel 1, het bestaande beleid en het coalitieakkoord aangevuld met opgehaalde input uit de stad.
- 2.e. Bij het maken van de strategische keuzes zijn de lopende processen voor de woonstrategie, mobiliteitsvisie, horecavisie, de strategische agenda voor de Spoorzone/Hanzeland mede bepalend.
- 2.f. Niet alle thema's in de Omgevingsvisie zullen dezelfde mate van concreetheid hebben.
- 2.g. De leidende principes voor participatie (vastgesteld d.d. 11 januari 2018) zijn de basis voor het participatieproces.
- 2.h. Bij thema's die grensoverschrijdend zijn zoeken wij nadrukkelijk de

samenwerking met andere gemeentes, provincies en/of samenwerkingspartners.

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 12 juli 2018

Openbaar

Onderwerp	Plan van Aanpak Omgevingsvisie
Versienummer	0.1

Portefeuillehouder	E.W. Anker
Informant	Marcel van Veen, Maarten Veeger, Godelieve Wijffels
Afdeling	Proces-, Programma- en Projectmanagement
Telefoon	(038) 498 2617
Email	M.van.Veen@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel	6.1.1 We ontwikkelen samen de kracht van de stad (en regio) met als leidende agenda een inspirerende, uitnodigende, strategische en integrale omgevingsvisie
Begroting wijzigen	Nee
Dekking ten laste van	

Bijlagen

1. Concept Plan van Aanpak Omgevingsvisie
2. Processchema

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1 Kennis te nemen van het concept Plan van Aanpak Omgevingsvisie.

2 De volgende uitgangspunten voor het proces van de Omgevingsvisie vast te stellen:

a. De Omgevingsvisie is een compact, inspirerend en visueel aantrekkelijk vormgegeven document dat de gemaakte strategische keuzes weergeeft.
b. De Omgevingsvisie wordt zo opgesteld dat er voldoende richting aan het Omgevingsplan gegeven kan worden.
c. Het proces van Omgevingsvisie bestaat uit drie fasen: het ophalen, formuleren en maken van strategische keuzes (tot en met tweede kwartaal 2019) , het opstellen van een ontwerp Omgevingsvisie en ontwerp milieueffectrapport (tot en met vierde kwartaal 2019), de tervisielegging en vaststelling (tot en met tweede kwartaal 2020).
d. Het vertrekpunt voor het maken van de strategische keuzes is de Omgevingsvisie deel 1, het bestaande beleid en het coalitieakkoord aangevuld met opgehaalde input uit de stad.
e. Bij het maken van de strategische keuzes zijn de lopende processen voor de woonstrategie, mobiliteitsvisie, horecavisie, de strategische agenda voor de Spoorzone/Hanzeland mede bepalend.
f. Niet alle thema's in de Omgevingsvisie zullen dezelfde mate van concreetheid hebben.
g. De leidende principes voor participatie (vastgesteld d.d. 11 januari 2018) zijn de basis voor het participatieproces.
h. Bij thema's die grensoverschrijdend zijn zoeken wij nadrukkelijk de samenwerking met andere gemeentes, provincies en/of samenwerkingspartners.

Datum 12 juli 2018

Toelichting op het voorstel

Inleiding
De aanleiding om een Omgevingsvisie op te stellen is de behoefte om beter in te kunnen spelen op ontwikkelingen in Zwolle en om beter te kunnen anticiperen op toekomstige veranderingen en opgaven. De wereld om ons heen verandert snel en is moeilijk te voorspellen. De gemeente Zwolle staat voor een flinke groeiopgave: van ca. 125.000 inwoners nu tot ca. 140.000 inwoners in 2040. Ook veranderingen in het klimaat, verschuiving naar het gebruik van duurzame energiebronnen, technologische ontwikkelingen zullen grote impact hebben. Het huidige structuurplan 2020 geeft onvoldoende houvast voor de komende jaren en decennia. We hebben daarom een nieuwe integrale toekomstvisie voor Zwolle nodig, die het gewenste toekomstperspectief weergeeft, maar ook flexibel is. Zo kunnen wij bijsturen als dat nodig is.

Daarnaast treedt op 1 januari 2021 de Omgevingswet in werking. Het doel van deze wet is het bereiken en instandhouden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. Er wordt daarbij ruimte geboden voor meer maatwerk op lokaal niveau, regels worden overzichtelijk samengebracht en daar waar dat kan losgelaten. Er is meer ruimte voor initiatieven, integraliteit en vertrouwen worden als uitgangspunt genomen. Het implementeren van de wet is een kwestie van ‘moeten’, maar in Zwolle vooral een kwestie van willen! Onze ambitie is dat wij de kansen die de wet biedt voor zowel initiatiefnemers, belanghebbenden en de gemeente zoveel mogelijk willen benutten. Een Omgevingsvisie wordt na de inwerkingtreding van de Omgevingswet een verplicht instrument voor alle gemeentes.

Wij hebben met het instrument Omgevingsvisie al een flinke stap gezet. In oktober 2017 heeft de gemeenteraad de Omgevingsvisie deel 1 vastgesteld. In deel 1 zijn de ambities en kernopgaven voor Zwolle voor het jaar 2030 verwoord. Nu willen wij de ambities en kernopgaven doorvertalen naar de gebieden. Daarbij moeten wij keuzes maken: welke ambitie weegt in een bepaald gebied zwaarder dan de andere ambitie. Het proces om tot deze keuzes te komen willen wij in verschillende fasen met de stad doorlopen.

Beoogd effect
In samenspraak met de bewoners, ondernemers en organisaties willen wij komen tot een Omgevingsvisie die het toekomstperspectief op hoofdlijnen richting het jaar 2030 weergeeft. Het is een wervend document dat iedereen inspireert om aan de slag te gaan met zijn of haar Zwolle van morgen, want wij kunnen als overheid niet alleen de kar trekken. Sterker nog, samenwerking is de sleutel om de ambities en opgaven met elkaar te realiseren.

Om de bovenstaande activering in de samenleving te bereiken is het van essentieel belang dat de strategische koers vanuit de gemeente eenduidig is. Het tweede doel bij het opstellen van deze Omgevingsvisie is daarom het integreren van de vele beleidsnota’s tot één helder en compact document. Dit sluit aan bij twee verbeterdoelen van de Omgevingswet: het realiseren van een integrale benadering van alle relevante thema’s in de leefomgeving en het vergroten van de inzichtelijkheid en het gebruiksgemak van regels (beleid) van de overheid.

Eén goed toegankelijk document werkt prettig als afwegingskader voor nieuwe initiatieven en het voorbereiden van adviezen bij de uitvoering van projecten. Daarnaast is het onmisbaar voor het college

en de gemeenteraad om goed afgewogen keuzes op projectniveau te maken. De Omgevingsvisie is namelijk een instrument waarin alle belangen en thema's op hoofdlijnen integraal zijn afgewogen.

Argumenten

1.1 *Het concept plan van aanpak beschrijft het proces om tot een Omgevingsvisie te komen.*
Het proces van de Omgevingsvisie bestaat uit drie fasen: het ophalen, formuleren en maken van strategische keuzes (tot en met tweede kwartaal 2019), het opstellen van een ontwerp Omgevingsvisie en ontwerp milieueffectrapport (tot en met vierde kwartaal 2019), de tervisielegging en vaststelling (tot en met tweede kwartaal 2020).

2.1 *De Omgevingsvisie is een compact, inspirerend en visueel aantrekkelijk vormgegeven document dat de gemaakte strategische keuzes weergeeft.*
Eén goed toegankelijk document werkt prettig als afwegingskader voor nieuwe initiatieven en het voorbereiden van adviezen bij de uitvoering van projecten. Daarnaast is het onmisbaar voor het college en uw raad om goed afgewogen besluiten op projectniveau te nemen.

2.2 *De Omgevingsvisie wordt zo opgesteld dat er voldoende richting aan het Omgevingsplan gegeven kan worden.*
Er moet in de Omgevingsvisie een gedegen integrale afweging gemaakt worden om in het Omgevingsplan juridisch houdbare bepalingen te kunnen opnemen.

2.3 *Het proces van de Omgevingsvisie bestaat, zoals eerder beschreven, uit drie fasen (zie 1.1)*
Om tot een Omgevingsvisie te komen is een geregisseerd proces met een heldere stappen nodig, waarbij in elke fase toegewerkt wordt naar een product waarover besluitvorming plaatsvindt.

2.4 *Het vertrekpunt voor het maken van de strategische keuzes is de Omgevingsvisie deel 1, het bestaande beleid en de ontwikkelingen uit het coalitieakkoord aangevuld met opgehaalde input uit de stad.*
Om integraal afgewogen strategische keuzes te maken is het vanuit oogpunt van continuïteit van beleid en bestuur gewenst om alle vastgestelde documenten in die afweging te betrekken. Hierbij is de input vanuit de stad nodig om het een gezamenlijke afweging te laten zijn.

2.5 *Bij het maken van de strategische keuzes zijn de lopende processen voor onder andere de woonstrategie, mobiliteitsvisie, horecavisie, strategie klimaatadaptatie en strategische agenda voor de Spoorzone/Hanzeland mede bepalend.*
Voor de bovengenoemde documenten zijn al veel analyses beschikbaar en verkenningen uitgevoerd die als bouwstenen voor de Omgevingsvisie gebruikt kunnen worden.

2.6 *Niet alle thema's in de Omgevingsvisie zullen dezelfde mate van concreetheid hebben.*
De meeste thema's uit de Omgevingsvisie zijn concreet genoeg en hebben een ruimtebeslag op bepaalde locaties. Het detailniveau van een thema als klimaatadaptatie is van een andere orde dan die van woningbouw.

2.7 *De leidende principes voor participatie (vastgesteld d.d. 11 januari 2018) zijn de basis voor het participatieproces.*
Door de leidende principe aan te houden is er continuïteit van beleid en bestuur.

2.8 *Bij thema's die grensoverschrijdend zijn zoeken wij nadrukkelijk de samenwerking met andere gemeentes, provincies en/of samenwerkingspartners.*
Sommige thema's zijn te verstrekkend om er als gemeente alleen mee aan de slag te gaan. Op thema's als wonen en mobiliteit is de regionale samenwerking al effectief gebleken.

Risico's
1.1 en 2.1:
In het proces zijn onderdelen opgenomen die onderhevig kunnen zijn aan vertraging zoals de afstemming met lopende thema's, het maken van de strategische keuzes en het opstellen van het milieueffectrapport. Het belangrijkste risico is dat de vaststelling van de Omgevingsvisie pas na de inwerkingtreding van de Omgevingswet (1-1-2021) plaatsvindt. Het gevolg hiervan is dat het Omgevingsplan dan pas kan starten en er een juridisch onoverzichtelijke situatie ontstaat.

Financiën
Voor 2018 zijn gelden gereserveerd. Voor 2019 en 2020 zijn nog geen gelden gereserveerd. De benodigde middelen voor 2019 en 2020 worden bij de begroting voor 2019 aangevraagd. Wanneer minder gelden beschikbaar worden gesteld dan moeten de fasen in het proces sterk worden versoberd. Dit heeft consequenties voor het uiteindelijke product.

Communicatie
Op 5 juli jl. heeft het festival "Mijn Zwolle van Morgen" plaatsgevonden. Dit festival markeerde de herstart van en was een voorproefje voor het vervolgproces van de Omgevingsvisie.

De Nieuwe Hanze Unie heeft in samenwerking met de Jongerenraad Zwolle en het Studenten Overleg Orgaan Zwolle (SOOZ) in juni 2018 aan jongeren gevraagd om deel te nemen aan het onderzoek: Hoe ziet 'jouw Zwolle' er in 2030 uit? Er hebben zo'n 750 jongeren aan het onderzoek deelgenomen. Voor de onderzoeksresultaten zie https://www.zwolle.nl/mijn-zwolle-van-morgen-zomer-2018. De resultaten van dit onderzoek én de opbrengst van het festival "Mijn Zwolle van Morgen" op 5 juli jl. worden betrokken bij de verdere uitwerking van de Omgevingsvisie.

Het proces van de Omgevingsvisie bestaat uit drie fasen. De nadere invulling wordt per fase uitgewerkt met de leidende principes voor participatie (vastgesteld 11 januari 2018) als uitgangspunt.

Vervolg
Na vaststelling van de uitgangspunten in dit voorstel wordt het college verzocht om definitief in te stemmen met het Plan van Aanpak Omgevingsvisie. Daarna starten de drie fasen.

Zwolle

Datum 12 juli 2018

Openbaarheid
Dit document is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 47838

Onderwerp Plan van aanpak Omgevingsvisie (19.40 – 21.00 uur)

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 04-09-2018

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 24 september 2018,

de voorzitter,

de griffier,

ambitie

Zwolle

Stadskantoor
Lübeckplein 2
Postbus 538
8000 AM Zwolle
Telefoon (038) 498 4123
www.zwolle.nl

Plan van Aanpak Omgevingsvisie

Programma manager	Jacco Albers
Trekker	Marcel van Veen
Versie	0.6
Datum	13 juli 2018

Datum 13 juli 2018
Ons kenmerk Plan van Aanpak Omgevingsvisie

Inhoud

Colofon	**3**	
1	**Inleiding**	**4**
1.1	Aanleiding	4
1.2	Omgevingsvisie in het programma Omgevingswet	5
1.3	Doel	6
1.4	Resultaat	6
1.5	Wettelijke status	7
1.6	Regionale context	7
1.7	Leeswijzer	7
2	**Het proces van de Omgevingsvisie**	**8**
2.1	Uitgangspunten	8
2.2	Fasen	8
2.3	Tijdspad van de fasen	11
2.4	Rol van college en gemeenteraad	11
3	**De participatie rond de Omgevingsvisie**	**13**
4	**De Omgevingsvisie als product**	**15**
4.1	Vraagstukken waarover de Omgevingsvisie duidelijkheid geeft	15
4.2	Opzet inhoudsopgave	16
4.3	Digitalisering	16
4.4	Actualisatie van de Omgevingsvisie	16
5	**Financiën**	**18**
	Bijlage 1 - Processchema Omgevingsvisie	

Datum 13 juli 2018
Ons kenmerk Plan van Aanpak Omgevingsvisie

Colofon

Spoor naam	Omgevingsvisie			
Programma manager	Jacco Albers			
Trekker	Marcel van Veen			
Datum	13-7-2018	**Versie**	0.6	**Status**
Datum		**Versie**		**Status**
Datum		**Versie**		**Status**

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De aanleiding om een Omgevingsvisie op te stellen is de behoefte om beter in te kunnen spelen op ontwikkelingen in Zwolle en om beter te kunnen anticiperen op toekomstige veranderingen en opgaven. De wereld om ons heen verandert snel en is moeilijk te voorspellen. De gemeente Zwolle staat voor een flinke groeiopgave: van ca. 125.000 inwoners nu tot ca. 140.000 inwoners in 2040. Ook veranderingen in het klimaat, verschuiving naar het gebruik van duurzame energiebronnen, technologische ontwikkelingen en de transitie in het buitengebied van productielandschap naar een meer gemengd gebied zullen grote impact hebben. Het huidige Structuurplan 2020 (vastgesteld in 2008) geeft onvoldoende houvast voor de komende jaren en decennia. We hebben daarom een nieuwe integrale toekomstvisie voor Zwolle nodig, die het gewenste toekomstperspectief weergeeft, maar ook flexibel is. Zo kunnen wij het product bijstellen als dat nodig is.

Daarnaast treedt op 1 januari 2021 de Omgevingswet in werking. Het doel van deze wet is het bereiken en instandhouden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. Er wordt daarbij ruimte geboden voor meer maatwerk op lokaal niveau, regels worden overzichtelijk samengebracht en daar waar dat kan losgelaten. Er is meer ruimte voor initiatieven, integraliteit en vertrouwen worden als uitgangspunt genomen. Het implementeren van de wet is een kwestie van ‘moeten’, maar in Zwolle vooral een kwestie van willen! Onze ambitie is dat wij de kansen die de wet biedt voor zowel initiatiefnemers, belanghebbenden en de gemeente zoveel mogelijk willen benutten. Een Omgevingsvisie wordt na de inwerkingtreding van de Omgevingswet een verplicht instrument voor alle gemeentes.

Wij hebben met het instrument Omgevingsvisie al een flinke stap gezet. In oktober 2017 heeft de gemeenteraad de Omgevingsvisie deel 1 vastgesteld. In deel 1 zijn de ambities en kernopgaven voor Zwolle voor het jaar 2030 verwoord. Nu willen wij de ambities en kernopgaven doorvertalen naar de gebieden. Daarbij moeten wij keuzes maken: welke ambitie weegt in een bepaald gebied zwaarder dan de andere ambitie. Het proces om tot deze keuzes te komen willen wij in verschillende fasen met de stad doorlopen. Dit plan van aanpak beschrijft het proces en de benodigde middelen om tot één complete Omgevingsvisie te komen.

"Het Huis van Zwolle": denkraam voor de toekomst van Zwolle uit Omgevingsvisie deel 1

1.2 Omgevingsvisie in het programma Omgevingswet

De Omgevingsvisie is onderdeel van het gemeentelijke programma Omgevingswet. Het programma bestaat uit verschillende sporen waarbinnen de Omgevingsvisie één van de sporen is.

Voor de Omgevingsvisie zijn vooral de relatie met het Omgevingsplan en de Omgevingsprogramma´s van belang. Om de focus op de Omgevingsvisie scherp te houden is de volgende afbakening belangrijk om te onthouden:

- de Omgevingsvisie bevat de gewenste lange termijn ontwikkelingsrichting op hoofdlijnen voor het hele grondgebied en geeft antwoord op de vraag: wat willen wij bereiken in 2030;
- de Omgevingsprogramma's beschrijven hoe wij deze ontwikkelingsrichting samen met de stad op korte en middellange termijn willen realiseren;
- het Omgevingsplan geeft de afwegingskaders voor nieuwe ontwikkelingen en activiteiten, het is de integralere opvolger van het bestemmingsplan.

De ambitie vanuit het gemeentelijke programma Omgevingswet is dat we in Zwolle één Omgevingsvisie en één Omgevingsplan opstellen. Dit zijn de verplichte instrumenten uit de Omgevingswet. Het opstellen van Omgevingsprogramma's is alleen verplicht als wij in bepaalde gebieden strengere milieueisen stellen dan de landelijke regelgeving voorschrijft. Wij verwachten dat deze situatie voor Zwolle niet van toepassing is.

We stellen nog geen Omgevingsprogramma's op, omdat wij met een sturende programmabegroting en geformuleerde strategische opgaven de Omgevingsprogramma's op een andere manier al belegd hebben. Als later blijkt dat het

werken met Omgevingsprogramma's een bepaalde toegevoegde waarde heeft dan kunnen wij alsnog Omgevingsprogramma's op gaan stellen.

1.3 Doel

In samenspraak met de bewoners, ondernemers en organisaties willen wij komen tot een Omgevingsvisie die het toekomstperspectief op hoofdlijnen richting het jaar 2030 weergeeft. Het is een wervend document dat iedereen inspireert om aan de slag te gaan met zijn of haar Zwolle van morgen, want wij kunnen als overheid niet alleen de kar trekken. Sterker nog, samenwerking is de sleutel om de ambities en opgaven met elkaar te realiseren.

Om de bovenstaande activering in de samenleving te bereiken is het van essentieel belang dat de strategische koers vanuit de gemeente eenduidig is. Het tweede doel bij het opstellen van deze Omgevingsvisie is daarom het integreren van de vele beleidsnota's tot één helder en compact document. Dit sluit aan bij twee verbeterdoelen van de Omgevingswet: het realiseren van een integrale benadering van alle relevante thema's in de leefomgeving en het vergroten van de inzichtelijkheid en het gebruiksgemak van regels (beleid) van de overheid.

Eén goed toegankelijk document werkt prettig als afwegingskader voor nieuwe initiatieven en het voorbereiden van adviezen bij de uitvoering van projecten. Daarnaast is het onmisbaar voor het college en de gemeenteraad om goed afgewogen keuzes op projectniveau te maken. De Omgevingsvisie is namelijk een instrument waarin alle belangen en thema's op hoofdlijnen integraal zijn afgewogen.

1.4 Resultaat

Volgens de Omgevingswet moeten in een Omgevingsvisie de volgende aspecten worden opgenomen:

1. de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving
2. de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied, en
3. de hoofdzaken van het beleid op alle relevante terreinen van de fysieke leefomgeving

Bij ontwikkeling (onder 2.) valt te denken aan de aanleg van woonwijken, bedrijventerreinen en infrastructuur. Maar ook ondergronds bouwen, windturbines, energietransitie, klimaatbestendigheid maken deel uit van de Omgevingsvisie.

In hoofdstuk 4 van deel 1 van de Omgevingsvisie zijn de uitgangspunten voor de concrete inhoud van onze Omgevingsvisie al beschreven. In hoofdstuk 4 van dit Plan van Aanpak gaan wij verder in op de invulling van dit uitgangspunt. Uiteindelijk zijn in de Zwolse Omgevingsvisie de strategische keuzes vertaald naar de gebieden, gebundeld in één document en voorzien van een overzichtskaart. De Omgevingsvisie zal voldoende houvast bieden voor het opstellen van een Omgevingsplan.

1.5 Wettelijke status

Wij werken met elkaar aan het opstellen van een product met de naam Omgevingsvisie. Zolang de vaststelling vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet (1 januari 2021) plaatsvindt, is er sprake van een structuurvisie in de zin van de nog geldende Wet ruimtelijke ordening. Zodra de Omgevingswet in werking treedt, is het product een instrument zoals genoemd in hoofdstuk 3 van de Omgevingswet: de Omgevingsvisie.

Tot het moment dat de Omgevingsvisie wordt vastgesteld moeten initiatieven die in strijd zijn met het geldende bestemmingsplan bezien worden in het licht van Omgevingsvisie deel 1 en/of het Structuurplan 2020 en andere structuurvisies waaronder die voor de Vechtcorridor Noord. De exacte werking van deze structuurvisies en Omgevingsvisie deel 1 is beschreven in paragraaf 4.2 van Omgevingsvisie deel 1.

1.6 Regionale context

De Omgevingsvisie richt zich weliswaar primair op het grondgebied van onze gemeente, maar zal aansluiten bij de strategische agenda voor de regio Zwolle. Bij thema's die grensoverschrijdend zijn zoeken wij nadrukkelijk de samenwerking met andere gemeentes, provincies en/of samenwerkingspartners. Als voorbeeld kan de huidige samenwerking rond de thema's bereikbaarheid en wonen genoemd worden.

1.7 Leeswijzer

Na dit hoofdstuk volgt in hoofdstuk 2 het proces van de Omgevingsvisie. Het proces is op te delen in drie fasen. Vervolgens gaat hoofdstuk 3 in op de participatie rond de Omgevingsvisie en gaat hoofdstuk 4 in op het product Omgevingsvisie. Ten slotte komen in hoofdstuk 5 de financiële aspecten van het proces aan de orde.

2 Het proces van de Omgevingsvisie

2.1 Uitgangspunten

Het vertrekpunt voor participatie met de stad zijn de leidende principes die op 11 januari 2018 als informatienota zijn voorgelegd aan de gemeenteraad. Essentie is dat wij ervan uitgaan dat alle betrokkenen en doelgroepen (zowel intern als extern) met elkaar de dialoog aangaan, waardoor verschillende inzichten ontstaan. Niet het eigen perspectief staat voorop, maar het verkrijgen van inzicht hoe anderen aankijken tegen bepaalde opgaven en ambities. Wij gaan naar de mensen toe en hebben het over onderwerpen die hen echt raken. Ook hebben wij oog voor het belangrijkste element binnen participatieprocessen, namelijk: de opgehaalde informatie op een aansprekende manier weer terugleggen aan de stad.

Andere uitgangspunten voor het proces van de Omgevingsvisie zijn:

- de Omgevingsvisie deel 1 en de ontwikkelingen uit het coalitieakkoord, aangevuld met input uit de stad, zijn leidend voor het maken van strategische keuzes
- bij het maken van de strategische keuzes zijn de lopende processen van onder andere de woonstrategie, mobiliteitsvisie, horecavisie, strategie klimaatadaptatie en strategische agenda voor de Spoorzone/Hanzeland mede bepalend
- niet alle thema's in de Omgevingsvisie hebben dezelfde mate van concreetheid
- de Omgevingsvisie wordt zo opgesteld dat er voldoende richting aan het Omgevingsplan gegeven kan worden.

2.2 Fasen

Om tot resultaten te komen is een geregisseerd proces met een heldere rolverdeling nodig. De weg naar een vastgestelde Omgevingsvisie bestaat daarom uit drie fasen:

1. het maken van strategische keuzes
2. het opstellen van de ontwerp Omgevingsvisie en het ontwerp milieueffectrapport
3. de tervisielegging en vaststelling (formele procedure)

De fasen zijn in samenhang weergegeven in het processchema dat als bijlage 1 bij dit Plan van Aanpak is opgenomen. In elke fase werken wij toe naar een product waarover besluitvorming plaatsvindt.

Fase 1: het maken van strategische keuzes
Wanneer wij de ambities uit deel 1 van de Omgevingsvisie en de ontwikkelingen uit het coalitieakkoord doorvertalen naar de gebieden verwachten wij dat thema's in bepaalde gebieden niet altijd met elkaar verenigbaar zijn. In andere gebieden biedt het doorvertalen van ambities juist inzicht in (koppel)kansen. Door interne werksessies te houden willen wij zoveel mogelijk dilemma's en kansen boven tafel krijgen. Deze informatie is input voor gesprekken met de stad. Ten eerste voor het festival "Mijn Zwolle van Morgen" op 5 juli. Dit festival markeerde de herstart van en was een voorproefje voor het vervolgproces van de Omgevingsvisie. Ten tweede voor de

gesprekken die in het derde of vierde kwartaal van dit jaar plaatsvinden in de wijken. De wijkmanagers zullen hierbij een sleutelrol vervullen. In deze gesprekken staat het nadenken over de toekomst centraal, maar als deelnemers opmerkingen maken of vragen stellen die losstaan van de Omgevingsvisie zorgt de gemeente ervoor dat deze mensen op een ander moment kunnen doorpraten (met de wijkmanager) over hetgeen ze hebben aangekaart. In andere gevallen kan het zo zijn dat de gemaakte opmerkingen bruikbaar zijn voor het opstellen van het Omgevingsplan. Wij willen deze gesprekken combineren met het bespreken van de resultaten uit het Buurt voor Buurt-onderzoek dat het komende najaar plaats zal vinden.

De opbrengst van de stadsgesprekken is input om de strategische keuzes voor de Omgevingsvisie te formuleren, waarover het college een besluit neemt. De keuzes zijn ook de basis voor het op te stellen milieueffectrapport.

Om de strategische keuzes met de inwoners, ondernemers, organisaties en instanties te bespreken willen wij in het eerste kwartaal van 2019 weer een bijeenkomst met de stad organiseren. Bij deze bijeenkomst zijn raadsleden aanwezig om te luisteren. De gemeenteraad krijgt daarna de geformuleerde strategische keuzes met de reacties daarop uit de stad in samenhang voorgelegd voor een debatronde gevolgd door besluitvorming. De uitkomst van de besluitvorming is het product van fase 1.

Fase 2: het opstellen van de ontwerp Omgevingsvisie en het ontwerp milieurapport
Het besluit van de raad uit fase 1 is de basis voor de ambtelijke organisatie om een ontwerp Omgevingsvisie op te stellen. Tussentijds raadplegen wij onze stakeholders om te checken of de uitwerking van de strategische keuzes voldoet aan de verwachtingen. Parallel daaraan beginnen wij met het opstellen van een milieueffectrapport.

Onder de term milieu verstaan wij niet alleen de traditionele milieuthema's als geluid, lucht, bodem, bedrijvenzonering, maar milieu in de brede zin van het woord. Het gaat ook om het realiseren en behouden van een goed leef- en werkmilieu. Het milieueffectrapport voor een Omgevingsvisie heet volgens de wet planMER.

Het opstellen van een planMER bij een Omgevingsvisie is verplicht. Dit is bepaald in het Besluit milieueffectrapportage. De verplichting tot een milieueffectrapportage kan het geval kan zijn als het plan (in dit geval de omgevingsvisie) "een kader schetst voor mogelijke activiteiten waarvoor een milieueffectrapportage verplicht is". In de bijlagen bij het Besluit milieueffectrapportage zijn deze activiteiten opgenomen in een lijst. Voor de Omgevingsvisie is het volgende onderdeel relevant:

> "D11.2 De aanleg, wijziging of uitbreiding van een stedelijk ontwikkelingsproject met inbegrip van de bouw van winkelcentra of parkeerterreinen. In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op:
> - een oppervlakte van 100.000m2;
> - een aaneengesloten gebied en 2.000 of meer woningen omvat, of
> - een bedrijfsvloeroppervlakte van 200.000 m2 of meer".

Gelet op het feit dat Zwolle tot het jaar 2027 alleen al een woningbouwopgave heeft van 6.000 woningen maakt dat een milieueffectrapportage verplicht is.

Als eerste stap in dit proces geeft het college het plan van aanpak voor de milieueffectrapportage, zgn. Notitie Reikwijdte en Detailniveau, vrij voor tervisielegging. Daarna start het opstellen van het milieueffectrapport. In het milieurapport worden verschillende alternatieven voor de toekomst van Zwolle tegen elkaar afgewogen aan de hand van verschillende criteria. Deze criteria kunnen ook betrekking hebben op economische aspecten. Een economisch effectrapport is voor onze Omgevingsvisie niet verplicht. Door economische criteria nadrukkelijk op te nemen in het milieueffectrapport willen wij de milieu- en economische aspecten in samenhang afwegen.

Het opstellen van een milieueffectrapport heeft een doorlooptijd van ca. 10 maanden. De uitkomsten van het rapport betrekken wij bij het maken van de definitieve strategische keuzes in de ontwerp Omgevingsvisie.

Het resultaat van fase 2 is dus een ontwerp Omgevingsvisie en een ontwerp milieueffectrapport.

Fase 3: de tervisielegging en vaststelling (formele procedure)
Het college geeft de ontwerp Omgevingsvisie met het ontwerp milieueffectrapport rapport vrij voor inspraak op grond van de Wet op de ruimtelijke ordening. Gedurende zes weken liggen de genoemde stukken ter inzage. De stukken zijn in die periode via verschillende kanalen te raadplegen. Iedereen die dat wil kan een zienswijze indienen bij de gemeenteraad. Omliggende gemeenten, provincies en andere overheidsinstanties krijgen ook de gelegenheid om met een zienswijze te reageren op de stukken die ter inzage liggen. In deze periode organiseert de gemeente een inloopbijeenkomst, waar belangstellenden de stukken kunnen raadplegen en vragen kunnen stellen aan de aanwezige medewerkers.

Tijdens de periode van terinzagelegging willen wij ook het gedachtegoed uit de ontwerp Omgevingsvisie op een positieve manier onder de aandacht brengen. Inwoners, ondernemers en organisaties kunnen initiatieven indienen die passen binnen de ontwerp Omgevingsvisie. We willen daarmee niet alleen aandacht vestigen op de reactie die de ontwerp Omgevingsvisie oproept (zienswijze), maar ook ruimte bieden voor het inspirerende perspectief dat de ontwerp Omgevingsvisie geeft. Middelen die daarbij kunnen helpen zijn: elke week van de tervisielegging een artikel over een thema uit de ontwerp Omgevingsvisie in De Swollenaer en/of De Peperbus en in de week van de inloopbijeenkomst een speciaal katern over de ontwerp Omgevingsvisie bij De Swollenaer en/of De Peperbus.

De ingediende zienswijzen en initiatieven worden samengevat en beantwoord in een ‘Nota van beantwoording zienswijzen en initiatieven’. Zienswijzen die leiden tot wijzigingen worden aangepast in het betreffende document. Daarna wordt de nota van beantwoording en de aangepaste Omgevingsvisie aangeboden aan het college. Het college verzoekt vervolgens de gemeenteraad om beide documenten vast te stellen. Dit

is ook het moment dat de gemeenteraad de bestaande visies en beleidsnota's intrekt die inmiddels in de Omgevingsvisie geïntegreerd zijn.

Het resultaat van fase 3 is een vastgestelde Omgevingsvisie met daarbij een vastgestelde Nota van Beantwoording zienswijzen en initiatieven.

2.3 Tijdspad van de fasen

De beschrijving van de fasen uit de vorige paragraaf is in de onderstaande tabel samengevat en voorzien van een tijdspad.

	Fasen en activiteiten	Tijdspad (kwartaal, jaar)
1.	**Het maken van strategische keuzes**	
	- Voorbereiden dilemma's en kansen	Q3, 2018
	- Bespreken dilemma's en kansen in gebieden	Q3/Q4, 2018
	- Strategische keuzes college	Q1 2019
	- Bespreken strategische keuzes in gebieden	Q1 2019
	- Debat en besluitvorming gemeenteraad obv input gebieden	Q2 2019
2.	**Het opstellen van een ontwerp Omgevingsvisie en ontwerp milieueffectrapport**	
	- Start schrijven ontwerp Omgevingsvisie	Q2, 2019
	- Start proces milieueffectrapport	Q2, 2019
	- Vrijgave Notitie Reikwijdte en Detailniveau	Q3, 2019
	- Afronden ontwerpen	Q4, 2019
3.	**Tervisielegging en vaststelling**	
	- Vrijgave terinzagelegging college ontwerp Omgevingsvisie	Q1, 2020
	- Periode terinzagelegging ontwerp Omgevingsvisie	Q1, 2020
	- Beantwoording zienswijzen en initiatieven	Q2, 2020
	- Start bestuurlijke routing vaststelling	Q2, 2020
	- Vaststelling gemeenteraad	Q2, 2020

2.4 Rol van college en gemeenteraad

In het tijdspad uit de vorige paragraaf staat een aantal formele momenten van het college en de gemeenteraad beschreven. De gemeenteraad heeft in het proces meerdere rollen. Bij de gesprekken in de stad is de gemeenteraad toehoorder. Aan het einde van fase 1 en 3 vervult de gemeenteraad de rol van beslisser.

De bestuurlijke behandeling van dit Plan van Aanpak wordt in de vorige paragraaf niet behandeld. De gemeenteraad wordt gevraagd om op basis van het concept Plan van

Datum 13 juli 2018
Ons kenmerk Plan van Aanpak Omgevingsvisie

Aanpak de belangrijkste uitgangspunten voor het proces van de Omgevingsvisie vast te stellen. Daarna bekrachtigt het college het definitieve Plan van Aanpak.

Gaandeweg het proces willen wij verschillende formele en informele (bijpraat)sessies met het college en de gemeenteraad organiseren om de voortgang van het proces te evalueren en zo nodig bij te stellen. Zo willen wij na de zomer van dit jaar een themabijeenkomst met het college organiseren waarin de te maken inhoudelijke strategische keuzes centraal staan. Tevens willen wij aan het einde van dit jaar met de gemeenteraad terugkijken op de gevoerde gesprekken in de stad.

3 De participatie rond de Omgevingsvisie

Zoals eerder gesteld zijn de leidende principes die op 11 januari 2018 ter kennisname zijn voorgelegd aan de gemeenteraad het vertrekpunt voor participatie met de stad. In dit hoofdstuk is de invulling van de participatie voor de Omgevingsvisie verder uitgewerkt.

Wij willen de Omgevingsvisie samen met de stad maken en zorgen dat er op verschillende niveaus geparticipeerd wordt. Het gaat er bij de toekomstgesprekken met de stad niet alleen om als gemeente langs te komen met onderwerpen. Het gaat er juist om dat vanuit de inwoners, ondernemers, instantie en organisaties zelf onderwerpen worden aangedragen die zij belangrijk vinden voor de toekomst van de stad. En niet te vergeten: wat wij hebben opgehaald in de stad koppelen wij ook terug. Bij alle gesprekken in de stad nodigen wij raadsleden uit om te luisteren.

Ook is het belangrijk informatie en kennis met elkaar te delen en op basis hiervan met elkaar het gesprek te voeren over de uitdagingen en kansen die er zijn. Daarom hebben wij de informatie over het “Zwolle van Nu” en strategische opgaven die op de stad afkomen gedeeld tijdens het festival “Mijn Zwolle van Morgen” (5 juli jl.). Voor dit festival hebben wij onze samenwerkingspartners uitgenodigd. Het programma stond ook open voor belangstellenden en toevallige passanten. Het festival markeerde de herstart van en was een voorproefje voor het proces van de Omgevingsvisie in de komende maanden. De wethouders gaan aan het einde van dit jaar de wijk in om het gesprek te voeren over de thema’s die belangrijk zijn voor de toekomst.

Zoals gesteld in de informatienota van 11 januari 2018 over participatie is er in elke fase van de Omgevingsvisie specifieke aandacht voor jongeren en het bereiken van de zogenaamde ‘unusual suspects’. Dit zijn moeilijk bereikbare doelgroepen die nooit op (informatie)avonden van de gemeente komen. In de aanloop naar het festival van 5 juli 2018 hebben 750 jongeren tussen 12 en 23 jaar via een enquête aangegeven wat zij belangrijk vinden voor hun “Zwolle van Morgen”. De Jongerenraad en het Studenten Overleg Orgaan Zwolle organiseerden met ondersteuning van De Nieuwe Hanze Unie een Xperience voor jongeren tijdens het festival . De jongeren willen wij op meerdere momenten in het proces nadrukkelijk betrekken, omdat de inhoud van de Omgevingsvisie gevolgen heeft voor de jongeren die in 2030 tussen de 24 tot 35 jaar zijn. Wij vinden dat wij geen uitspraken kunnen doen over hun toekomst zonder hun betrokkenheid. Datzelfde geldt voor mensen van buiten Zwolle en mogelijke toekomstige Zwollenaren.

Als het gaat om het bereiken van de zogenaamde unusual suspects’ zetten wij in op een specifieke aanpak later dit jaar, waarbij de wethouders samen met jongeren en medewerkers op locaties in de stad het gesprek aangaan met niet voor de hand liggende doelgroepen. Dit sluit aan bij het principe van participatie dat wij mensen ontmoeten in hun eigen persoonlijke belevingswereld. Wij nodigen de raadsleden uit om te luisteren.

Daarnaast willen wij de presentatie van de resultaten uit het Buurt voor Buurt onderzoek combineren met het proces van de Omgevingsvisie (najaar 2018).

De opbrengst van de verschillende gesprekken in de wijken brengen wij samen in een notitie die input is voor de te maken strategische keuzes voor de Omgevingsvisie.

In het eerste kwartaal van 2019 gaan wij met de stad in gesprek over de strategische keuzes waarover het college een besluit heeft genomen. Raadsleden zijn bij deze bijeenkomst uitgenodigd om te luisteren en hebben daarna met elkaar een debat gevolgd door besluitvorming. De uitkomst van de besluitvorming is de basis voor de ambtelijke organisatie om de ontwerp Omgevingsvisie op te stellen.

Als de ontwerp Omgevingsvisie samen met het ontwerp milieueffectrapport is vrijgegeven door het college dan volgt de wettelijke inspraak. In deze periode kunnen uiteraard zienswijzen worden ingediend. Wij willen deze periode ook benutten om mensen uit te nodigen initiatieven te bedenken en uit te werken die passen in de ontwerp Omgevingsvisie. We willen daarmee niet alleen aandacht vestigen op de reactie die de ontwerp Omgevingsvisie oproept (zienswijze), maar ook ruimte bieden voor het inspirerende perspectief dat de ontwerp Omgevingsvisie geeft.

Na de beantwoording van de zienswijzen en initiatieven volgt de bestuurlijke besluitvorming over de Omgevingsvisie via het college en de gemeenteraad.

4 De Omgevingsvisie als product

4.1 Vraagstukken waarover de Omgevingsvisie duidelijkheid geeft

Zoals in hoofdstuk 1 is aangegeven willen wij in de Omgevingsvisie de ambities uit deel 1 en de ontwikkelingen uit het coalitieakkoord aangevuld met input uit de stad doorvertalen naar de gebieden. Wat dat precies inhoudt, willen wij duidelijk maken aan de hand van enkele belangrijke, inhoudelijke vraagstukken waarop de Omgevingsvisie een antwoord zal geven. De voorbeelden van inhoudelijke vraagstukken zijn:

1. Het vergroten van het centrumgebied
In deel 1 van de Omgevingsvisie is de ambitie om het centrumgebied te vergroten vastgelegd. De (complete) Omgevingsvisie geeft antwoord op de vraag langs welke lijnen de verstedelijking plaats zal vinden. Tevens maakt de Omgevingsvisie inzichtelijk welke consequenties en dus keuzes dit tot gevolg heeft voor onder andere detailhandel en horeca.

2. Verkeersontsluiting van de spoorzone
Met de ambitie om het centrumgebied te vergroten, met in begrip van Hanzeland, ontstaat ook een vraagstuk over verkeersontsluiting. Op dit moment heeft Hanzeland een wat geïsoleerde ligging in het vergrote centrumgebied. Dit wordt mede veroorzaakt door een aantal (spoorweg)passages die nu uitsluitend door hulpdiensten worden gebruikt. De Omgevingsvisie zal uitspraken doen over de oplossingsrichting van dit vraagstuk.

3. Woningbouwlocaties
Tot 2027 hebben wij een woningbouwopgave van 6.000 woningen. We weten ook dat de feitelijke plancapaciteit dit aantal ruimschoots overstijgt. De Omgevingsvisie zal inzicht geven in de behoefte aan verschillende woonmilieus richting het jaar 2030. Vanuit deze behoefte zijn verschillende vragen voor de Omgevingsvisie af te leiden. Kunnen wij met de bestaande ontwikkellocaties uit de voeten of moeten wij ook nieuwe uitleglocaties voor woningbouw aanwijzen? Willen wij aan de ontwikkeling van bepaalde binnenstedelijke woningbouwlocaties prioriteit geven? Willen wij bepaalde woningbouwlocaties uit oogpunt van klimaatadaptatie prioriteit geven? Als dat zo is: welke locaties zijn dat?

4. Energietransitie
Als wij in 2050 een energieneutrale gemeente willen hebben, zijn naast maatregelen op energiebesparing ook locaties voor grootschalige energieopwekking nodig. Zijn de locaties die wij voor ogen hebben in het coalitieakkoord en in de Energiegids voldoende om onze doelstelling te bereiken of zijn ook andere locaties en andere vormen van opwekking nodig? Welke stappen moeten wij tot 2030 zetten om uiteindelijk in 2050 een energieneutrale gemeente te zijn?

Als gemeente willen wij ook het vraagstuk onder de aandacht brengen bij de samenleving. Het creëren van bewustwording in de samenleving is belangrijk om op lokaal niveau vooruitgang te boeken. Wij willen daarom de kansen benutten die de

samenleving op dit gebied aandraagt. Met andere woorden: naast de grote stappen willen wij de samenleving de kans bieden om ook met kleinere stappen in de eigen leefomgeving een bijdrage te leveren.

Uit deze en nog meer inhoudelijke vraagstukken stellen wij dilemma's en kansen op die wij aan het einde van dit jaar met de stad willen bespreken. Uiteraard kunnen de deelnemers de dilemma's en kansen aanvullen met hun eigen inbreng. Deze input vormt samen met de Omgevingsvisie deel 1 en de ontwikkelingen uit het coalitieakkoord de basis voor het maken van strategische keuzes in het eerste kwartaal van 2019. Wij verwachten dat de te maken strategische keuzes samen te vatten zijn in 10-15 beschrijvingen van 3-4 pagina's voorzien van een kaart.

4.2 Opzet inhoudsopgave

Met de opgaven en ambities van het eerste deel van de Omgevingsvisie in het vizier is tijdens een interne werksessie een opzet gemaakt voor een mogelijke inhoudsopgave. In hoofdstuk 4 uit deel 1 van de Omgevingsvisie is de basis voor deze indeling gelegd.

De Omgevingsvisie zien wij nu voor ons met een inleidend hoofdstuk, waarin onder andere staat waarom wij een Omgevingsvisie maken, wat onze missie is en hoe het proces is verlopen. Een hoofdstuk zal ingaan op de kwaliteiten en structuur van de stad, de regionale, nationale, internationale positie van Zwolle en actuele trends. Een hoofdstuk of meerdere hoofdstukken beschrijft/beschrijven de strategische kernopgaven en keuzes die op gebiedsniveaus zijn gemaakt. Tot slot voorzien wij een hoofdstuk waarin het uitvoeren van de Omgevingsvisie centraal staat: hoe zorgen wij dat het beschreven toekomstperspectief van de grond komt?

Uiteraard hoort bij de teksten een kaart waarop de ambities voor de verschillende gebieden in één oogopslag te overzien zijn.

4.3 Digitalisering

De Omgevingsvisie moet voldoen aan de wettelijke bepalingen voor digitalisering. Dat houdt op dit moment in dat wij in ieder geval de Omgevingsvisie met de bijbehorende kaart publiceren op www.ruimtelijkeplannen.nl en onze gemeentelijke website.

Wij willen onderzoeken of wij een stap verder kunnen gaan met het opstellen van een aantrekkelijk, begrijpelijk en wervend kaartbeeld met daaraan gekoppeld de teksten uit de Omgevingsvisie. Dit alles ontsloten in een digitale omgeving. Wij zijn landelijk op het gebied van digitalisering één van de koplopers en streven ernaar deze status bij de Omgevingsvisie weer kracht bij te zetten. De uitdaging hierbij is dat de landelijke standaarden voor een Omgevingsvisie nog in ontwikkeling zijn. Wij blijven de ontwikkeling van de standaarden volgen en maken vóór de tervisielegging van de ontwerp Omgevingsvisie een keuze.

4.4 Actualisatie van de Omgevingsvisie

Een goede omgevingsvisie belandt niet op een stapel, maar is een levend document. Doorlopende actualisatie van de omgevingsvisie past bij een wereld die snel en

onomkeerbaar verandert. Na de vaststelling van de Omgevingsvisie in de gemeenteraad houdt het nadenken over de toekomst niet op. Door continu met de toekomst bezig te zijn, zijn wij als gemeente beter voorbereid om adequaat te reageren op veranderingen. Die snelle veranderingen spelen niet alleen op maatschappelijk, maar vooral op technologisch vlak. De ontwikkeling van technologieën op het gebied van duurzaamheid gaat elk jaar met sprongen vooruit. Hierdoor ontstaan gewijzigde beleidsinzichten van onze samenwerkingspartners, waarbij wij als gemeente niet achter kunnen blijven. Daarnaast ontstaan bij ons ook gewijzigde inzichten op andere thema's die het opstellen van nieuw beleid gewenst maakt. Het bovenstaande toont de noodzaak om de Omgevingsvisie te actualiseren. Wij willen de Omgevingsvisie om de twee jaar actualiseren. Bij de vaststelling van de Omgevingsvisie leggen wij een definitief voorstel over de actualisatie voor.

5 Financiën

Voor 2018 zijn gelden gereserveerd. Voor 2019 en 2020 zijn nog geen gelden gereserveerd. De doorlooptijd en de daaraan gerelateerde gelden voor de Omgevingsvisie zijn langer dan gepland door toedoen van:

- de wens van de raad om het participatieproces vooraf te bespreken en intensiever te willen participeren met de stad
- toename van thema's / onderwerpen die in een stroomversnelling zijn geraakt en die opgenomen moeten worden in de Omgevingsvisie (bijv. energiegids, mobiliteit)
- voortschrijdend inzicht t.a.v. doorlooptijd van de milieueffectrapportage
- onduidelijkheid over de scheidslijn tussen Omgevingsvisie en Omgevingsplan.

Door de langere doorlooptijd zijn gelden benodigd om het projectteam te continueren en participatie met de stad breder neer te zetten.

De benodigde gelden voor 2019 en 2020 worden bij de begroting van 2019 aangevraagd. Als uitbreiding van het beschreven proces wenselijk is dan zijn naast de aangevraagde gelden ook nog extra gelden nodig. Wanneer minder gelden beschikbaar worden gesteld dan moeten de fasen in het proces worden ingekort. Dit heeft consequenties voor het uiteindelijke product.

5.1 Risico

In het proces zijn onderdelen opgenomen die onderhevig kunnen zijn aan vertraging zoals de afstemming met lopende thema's, het maken van de strategische keuzes en het opstellen van het milieueffectrapport. Het belangrijkste risico is dat de vaststelling van de Omgevingsvisie pas na de inwerkingtreding van de Omgevingswet (1-1-2021) plaatsvindt. Het gevolg hiervan is dat het Omgevingsplan dan pas kan starten en er een juridisch onoverzichtelijke situatie ontstaat. Het is een gemiste kans om de mogelijkheden die Omgevingswet biedt te benutten.

Bijlage 1 - Processchema

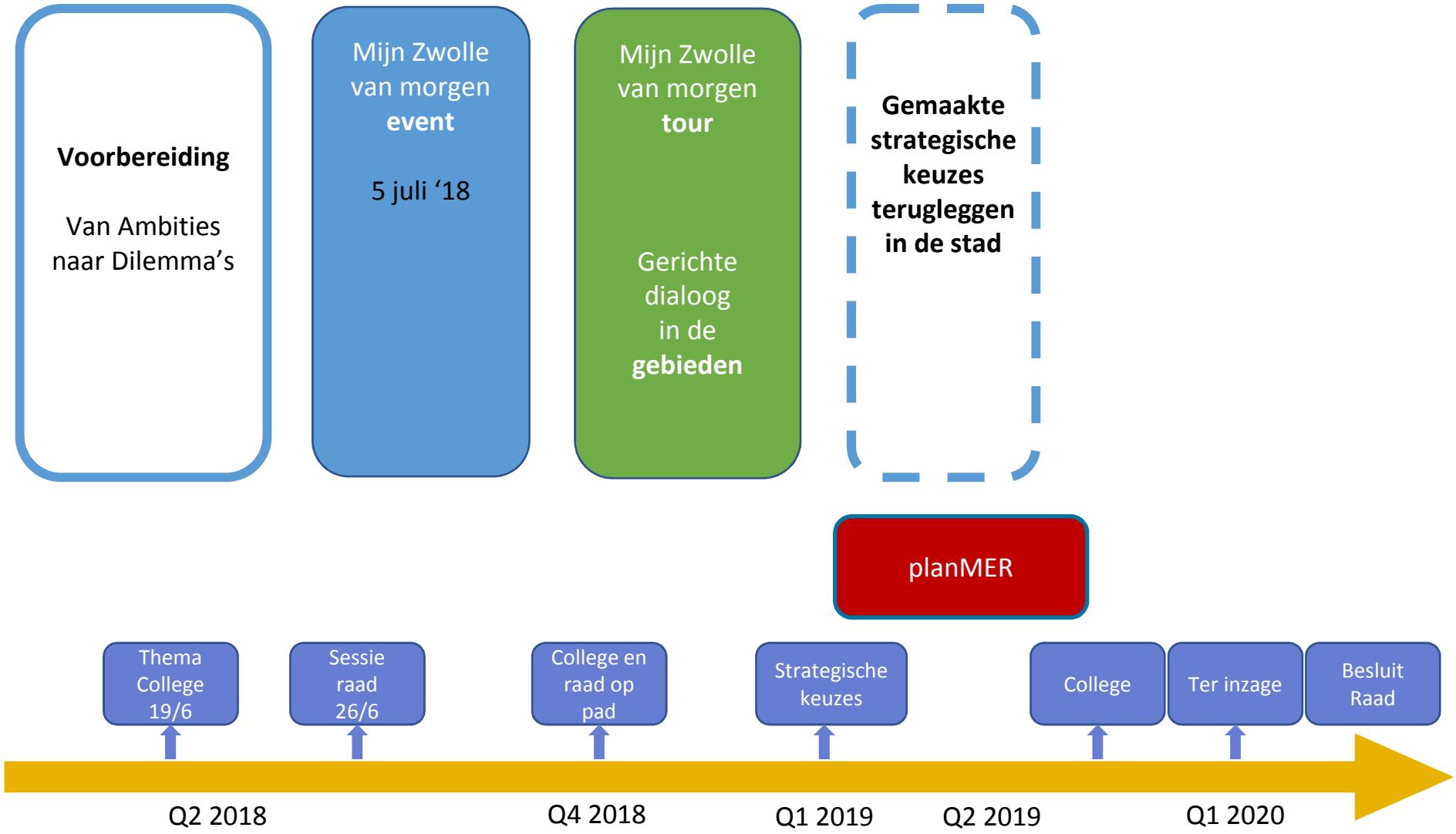

voorstel

Zwolle

Raadsplein info/debat Raadzaal

Datum 24 september 2018

onderwerp	Beëindiging experiment participatiewet
portefeuillehouder	René de Heer
informant	Kolk, Henk van der (3254)
medeopstellers	Bakker - Los, Christa (2462) Rachtchoupkina, Olga (2486)
afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Informatienota beëindiging experiment participatiewet Bijlage: 5-3 Agenderingsverzoek PvdA- informatienota Beeindiging experiment participatiewet

Voorgesteld besluit raad

kennis te nemen van:
Het collegebsluit om het experiment Participatiewet te beëindigen, omdat er onvoldoende vrijwillige deelnemers zijn aangemeld om het onderzoek te kunnen uitvoeren.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 25 juni 2018

Onderwerp	beëindiging experiment participatiewet
Versienummer	

Portefeuillehouder Rene de Heer

Informant H. van der Kolk
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling / OW
Telefoon 038 498 3254
Email H.van.der.Kolk1@zwolle.nl

Bijlagen geen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:
Het collegebsluit om het experiment Participatiewet te beëindigen, omdat er onvoldoende vrijwillige deelnemers zijn aangemeld om het onderzoek te kunnen uitvoeren.

Datum 25 juni 2018

Toelichting op het voorstel

Inleiding
Naar aanleiding van 2 moties heeft de raad in 2017 ingestemd met het collegevoorstel om een onderzoek te doen naar beleidseffecten van re-integratie. Kortweg: “experiment Participatiewet”. Het doel van het onderzoek was om wetenschappelijk vast te stellen welke interventies succesvol zijn voor maatschappelijke en arbeidsparticipatie door 2 onderzoekgroepen te vergelijken: een groep “bestaand beleid” en een groep “zelfregie”.

In de beslisnota is toegezegd dat de raad tussentijds wordt geïnformeerd over de voortgang van het onderzoek. In deze informatienota wordt de raad op de hoogte gesteld van de laatste stand van zaken.

Bij de voorbereiding en de inrichting van het onderzoek is nadrukkelijk rekening gehouden met mogelijke risico’s van een onderzoek. Die risico’s hebben te maken met de positionering van het onderzoek binnen de uitvoerende afdeling(en), de werkwijze van de onderzoeksgroepen en vooral het aantal benodigde vrijwillige deelnemers.

Wat betreft het aantal deelnemers: Het oorspronkelijk onderzoeksmodel gaat uit van maximaal 300 deelnemers. Met daarbij een ondergrens van 200 deelnemers, noodzakelijk voor een kwalitatief goed onderzoeksresultaat. Ondanks veel inspanningen hebben zich slechts 130 deelnemers vrijwillig aangemeld. Hierdoor is het onderzoeksresultaat op termijn onder druk komen te staan.

Bij de inrichting van het onderzoek bleek dat een mogelijk onderzoek bij het SWT niet haalbaar was. Bovendien was het niet verantwoord om bijvoorbeeld jongeren en statushouders tijdens een al lopend traject in de groep “zelfregie” te plaatsen. Gaandeweg is hierbij de groep waar de werving wel plaats heeft kunnen vinden relatief klein geworden. In samenhang met het vrijwillige karakter van de deelname is dit een plausibele verklaring dat de werving slechts 130 kandidaten heeft opgeleverd. Dat zijn kandidaten die een instemmingsverklaring hebben ondertekend om vrijwillig mee te doen aan het onderzoek.

De inrichting en voorbereidingen van het onderzoek heeft door bovengenoemde factoren lang geduurd, extra inspanningen gekost en zou op termijn ook naar alle waarschijnlijkheid tot een overschrijding leiden van het onderzoeksbudget. Gelet op deze te verwachten kostenoverschrijding en het geringe te verwachten onderzoeksresultaat door onvoldoende deelnemers, is ambtelijk geadviseerd het experiment Participatiewet te stoppen.

Kernboodschap
Het college besluit het Zwolse experiment participatiewet te stoppen i.v.m. onvoldoende deelnemers, noodzakelijk voor een goed onderzoeksresultaat.

Consequenties
De opdracht voor het onderzoek is verleend aan een samenwerkingsverband tussen de Unversiteit Twente en de afdeling Onderzoek & Informatie van de gemeente Zwolle. Met de Unversiteit is een contract opgesteld. Dit contract zal worden beëndigd en de tot nu toe gemaakte kosten zullen ten laste komen van het gereserveerde budget. Het resterende bedrag zal terugvloeien naar de algemene middelen.

Datum 25 juni 2018

Communicatie
De geworven deelnemers voor het experiment zijn tussentijds op de hoogte gesteld dat de start van het onderzoek wordt uitgesteld. Ze zullen nu definitief op de hoogte worden gesteld dat het onderzoek niet door kan gaan door onvoldoende deelnemers.

Vervolg
Een aantal gemeenten hebben wel een start kunnen maken met een onderzoek. De onderzoeksopzet en het aantal deelnemers verschilt met die van Zwolle. We zullen de onderzoeken bij deze andere gemeenten blijven volgen en op termijn de onderzoeksresultaten van deze gemeenten toetsen op bruikbaarheid voor het participatiebeleid in Zwolle.

Openbaarheid
Deze informatienota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 30345

Onderwerp Beëindiging experiment participatiewet

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 03-07-2018

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 24 september 2018,

de voorzitter,

de griffier,

voorstellen

Zwolle

Agenderingsverzoek Informatienota

Indienende fractie:	PvdA, D66, CDA en SP
Naam woordvoerder:	Eefke Meijerink, Sonja Paauw, Jan Nabers en Brammert Geerling
Verzoek om agendering van de Informatienota:	Beeindiging experiment participatiewet
Deze Informatienota staat op de lijst van ingekomen stukken d.d.:	10 september 2018
Verzoek om agendering in de:	☐Informatieronde ☒Debatronde
Aanleiding tot agenderen:	**Ondanks de aantrekkende economie is er een groep Zwollenaren in de participatiewet voor wie het over langere periode nog niet is gelukt een passende baan te vinden. In 2017 heeft de raad daarom besloten tot een "experiment sociale bijstand". Het college stelt voor dit experiment te beëindigen door een tekort aan deelnemers voor een wetenschappelijk onderzoek.**
Beoogd effect van agenderen:	**Inzicht krijgen in hoe fracties aankijken tegen het stopzetten van het experiment en daarbij bespreken of het mogelijk en wenselijk is het experiment in aangepaste vorm voort te zetten met de deelnemers die zich wel aangemeld hebben met als doel om aanvullende mogelijkheden te vinden om de uitstroom uit de bijstand te bevorderen.**
Voor de Informatieronde moeten de volgende betrokkenen worden uitgenodigd:	**/**
Voor de Debatronde moet de debatvraag zijn:	**Is het mogelijk en wenselijk een "experiment sociale bijstand" uit te voeren met een kleinere groep deelnemers ook als dit niet**

Datum 11 mei 2010

meer voldoet aan de oorspronkelijke criteria voor het wetenschappelijk onderzoek, bijvoorbeeld door te kiezen voor een kwalitatief onderzoek dat door de gemeentelijke onderzoeksafdeling kan worden.